

ABONAMENTUL:

Pe un an . 28.— Cor.
 Pe jumătate an 14.— "
 Pe 3 luni . . . 7.— "
 Pe o lună . . . 2.40 "
 Pentru România și
 străinătate:
 Pe un an . 40.— franci.
 Telefon
 pentru oraș și interurban
 Nr. 750.

ROMÂNUL

REDACTIA
 și ADMINISTRATIA
 Strada Zrinyi Nr.1/a

INSERTIUNILE
 se primesc la admini-
 stratie.

Mulțumite publice și Lee
 deschis costă șirul 20 fil
 Manuscrisurile nu se in-
 napoiază.

Demonul din nămiezi.

Arad, 29 Sept.

Cu izbucnirea războiului a coincis apariția unui roman celebru în literatura apuseană. Un adevărat roman modern fiindcă este unul dintre romanele cu *teză*, personajele încarnează tot atâtea sisteme de cugtare și caută să le desfășure amănunțit în arena vieții, iar întreaga acțiune lor se dezvoltă conform ultimelor legi psihologice cunoscută de știință.

Romanul poartă titlul *Le démon de Midi*, demonul dela miazăzi, din miezul zilei, din *nămiezi* cum este numit în vechea noastră literatură bisericească. La alte vremi apariția romanului lui Paul Bourget, părintele romanului modern de severă psihologie, ar fi fost un eveniment literar și discuțiunile ce s'ar fi iscat asupra tezei, ar fi avut o repercusiune și la noi. Teza este universală, aplicările ei sunt infinite de multe în toate ramurile activității omenești.

Originele tezei sunt îndepărtate. Într'un psalm se amintește de demonul din nămiezi care personifică ispita ce abate pe om în cele mai frumoase zile ale sale dela linia dreaptă, îi tulbură seninătatea și-i deranjează echilibrul minții. Omul ajunge sclav al unei pasiuni urite, deși avea deplină încredere în stăpânirea de sine, în însușirile alese, în forțele superioare morale de cari era conștiu.

Eroul lui Bourget merită să cadă jertfă demonului din nămiezi este eminentul profesor și savant *Louis Savignan*, cel mai fervent apărător al catolicismului în Franța, om în plenitudinea puterii fizice și intelectuale, căci

numără patruzeci și trei de ani, dintre cari douăzeci și trei de neîncetată muncă științifică, douăzeci și trei de ani de victorii, de continuu ascendent moral. Nici o înfrângere n'a întunecat acest cer senin al vieții sale de bărbat de știință. Clerul catolic din Clermont este hotărât să-l candideze deputat, dar un distins reprezentant al bisericii se îndoiește de Savignan tocmai din cauza orgoliului ce i s'a strâns în suflet pe urma acestor victorii. Suferința — contempla bărbatul bisericii — își are partea sa bună, înfrângerile oțelesc, desăvârșesc pe om. Pe urcușul gloriei care a început la douăzeci de ani Savignan purta undeva, în afunzimi de suflet, povara unui sentiment înăbușit a acea vârstă dar gata oricând să izbucnească, sentiment care renaște la patruzeci și trei de ani, îl robește, deconcertează, desechilibrează, sentiment care nu-i altceva decât... demonul venit în acest târziu miez al zilelor vieții.

Tragedia vieții ulterioare a lui Savignan este sguduitoare. Omul corectitudinii, muncii, cinstei, care credea că nu poate fi abătut niciodată până la sfârșitul vieții, omul calculului rece este stăpânit pe neașteptate de patimi cari-i umbresc viața cu chinuri, îl împiedcă să mai presteze vre-un serviciu pentru știință, îl fac incapabil de orice activitate intensă.

Demonul din nămiezi al lui Paul Bourget personifică abaterea, ce se produce pe neobservate, dela linia dreaptă, dela drumul bătut vreme îndelungată. Cu venirea demonului se sfarmă o tradiție frumoasă, încetează o luptă pentru idei de dreptate.

Trei frați.

Aceste versuri sunt scrise
 Nu de-o fată îmbuibată
 Ci de-o soră supărată,
 C'a avut trei frați în sat
 Și toți trei s'au depărtat.

Cel mai mic a fost rănit
 Și-acas a mai venit,
 Și l-au dus a doua oară
 Bag-seama ca să-l omoară.
 Nu știu mortu-i ori rănit
 Ori la Rusia-i oprit
 Că opt luni s'au împlinit
 De el vestea n'a venit.

Frunzuliță de bănat,
 Când cu scrisul am gătat
 De el veste ne-a venit
 Că-n Galiția o murit.
 Bată-te focu Muscan
 L'ai mei frați tu ești dușman
 Pe trei mi i-ai omorât
 Toți trei ai mei frați iubiți.

Fratele meu cel mai mare
 În Galiția-a plecat
 În luptă mare-a intrat.
 Nici luna nu s'a împlinit

De el veste ne-a venit
 Că'n Carpați a și murit.
 Și-au murit fără de cruce,
 Căci crucea mormântului
 Fi-va iarba câmpului.
 Pușca le-a fost lumina
 Și ranita copârșeu.
 Paserile or cântat
 Cioarele i-or lăcrimat
 C'or știut că-s instrăinați
 De noi tare 'ndepărtați.

Să fi lăsat Dumnezeu
 Pământu cu 'ncuetoare
 Să-l descui eu când mă doare.
 Să descui eu mormântu
 Să-mi astâmpăr sufletu.
 Să le mai văd fața
 Să-mi astâmpăr inima.

Muscalule fiară rea
 Cum stricași inima mea
 Cât oi fi și-oi lăcrima
 Pe tine te-oi blăstăma.
 O dragi frățiorii mei
 Cum mă despărțiși de el.
 Frunză verde-a nucului
 În postu Sâmpetrului
 A venit poruncă 'n țară
 Cu o veste mult amară.

Frunză verde și-o nuia
 Mă rugai de-o pasărea
 Să meargă la casa mea
 Să spună la cei lăsați
 Și de mine 'ndepărtați:
 „Vin' maică 'n Galiția
 Vin' de-acas din Șiria.
 Dar te 'mbracă 'n haine negre
 Ca zilele tale grele.
 Unde-o fi loc ridicat
 Acolo-oi fi eu îngropat.
 Maică la mormântul meu
 Ard două lumini de sân,
 Vântul suflă, neaua ninge
 Și nu le poate astânge
 Pân' maică tu nu mi-i plânge.

Dar eu cruce n'oi avea
 Pe care să fie scris
 Hui Petru infanterist'.

Scrise de Catifa Hui, țărancă din Șiria.

Complicații balcanice.

Arad, 29 Septembrie 1915.

In numărul dela 24 Septembrie al oficiosului guvernului român „L'Independance Roumaine” citim articolul de sus, pe care-l traducem pentru deosebita importanță actuală:

Este adevărat că națiunile își dau întâlniri în peninsula balcanică pentru suprema ciocnire? Un cunoscut istoric a spus că destinele Europei vor fi regulate, odată pe șesul Traciei. Suntem, poate, în ajunul temutei scadențe, ofensiva austro-germană împotriva Serbiei și mobilizarea bulgară nefiind decât prologul.

Nu-i nimic de zis despre deciziunea puterilor centrale, de mult prevăzută și scontată. Contactul dintre cele 120 milioane de oameni și restul lumii fiind întrerupt pe mare, puterile centrale caută să se pună în comunicație cu continentul asiatic. Iată planuri depărtate. Ca scop imediat, e vorba de a veni în ajutorul Turcilor, de a pregăti campanii împotriva Egiptului și — cât privește Austro-Ungaria — de a-și regula socotelile vechi cu Sârbii. S'a scris că arhiducele Fr. Ferdinand, asasinat la Serajevo, va avea cele mai sângeroase funerarii la cari a asistat lumea...

Cazul Bulgarilor este mult mai complicat, și pentru a-l lămurii trebuie să recurgem la o analiza psihologică.

Făgăduiala împătritei înțelegeri de a-i ceda după războiu teritoriile macedonene prevăzută în tratatul din 1912, nu suride de loc conducătorilor bulgari. Ca oameni prevăzători, ei se întreabă ce se va întâmpla dacă soarta armelor va fi defavorabilă împătritei înțelegeri, dacă teritoriul revendicat de dânsii va fi ocupat de trupele austro-germane? E posibil ca Italienii să se repeadă din Valona, Anglo-Francezii dintr'un port egeian: la Sofia aceste eventualități sunt svârlite în domeniul problematic.

O altă considerație trebuie să aibă greutatea în ochii vecinilor noștri dela nord. Un succes austro-german le-ar realiza aspirațiile teritoriale, pe când o victorie a împătritei înțelegeri implică o Serbie mărită, adică consolidarea definitivă a poporului pe care îl urăsc din fundul sufletului lor și căruia nu-i pot uita pe 1913 și pe care îl consideră drept inamicul lor implacabil. În felul de a vedea bulgar, pe lângă sănătosul egoism național împotriva căruia n'avem nimic de zis, intră și o mare doză de ură, — chestiune de temperament și de nervi.

Nu e momentul să ducem prea departe o analiză care ar trebui să cuprindă și cercetarea atitudinii Greciei, purtată între animositatea tradițională împotriva Bulgariei și teama de

a nu cădea într'un viespar contribuind la lărgirea conflictului.

Dar se poate ca înfrigurarea care s'gduie acum peninsula, și care evocă posibilitatea unor holocauste mai grozave decât cele de acum doi ani, să se liniștească, dacă Austro-Germanii n'au de gând să-și deschidă cu tunul un drum prin Serbia, ci numai să curețe barajul de mine care împiedică circulația pe Dunăre de mai bine de un an.

După această versiune, n'ar fi vorba de o expediție împotriva Serbiei, ca pedeapsă, nici de un marș al imperialilor aliați prin șesul tracian spre Constantinopol, nici de-o luptă sub zidurile acestui oraș, ci numai de deblocarea unui fluviu menit să joace un rol important din punctul de vedere al intereselor militare și economice ale puterilor centrale.

Militare — fiindcă ele, deschizând Dunărea, vor putea expedia în Turcia oameni și muniții în cantități nelimitate; economice — fiindcă pe Dunăre ele pot aduce din sud-ost cerealele le trebuie, și nu numai cereale, dar și cele mai variate produse din Asia minoră.

În această din urmă ipoteză Bulgaria n'ar avea un rol activ: vecinii noștri ar sta în așteptare, cu arma la picior.

Nu facem pronosticuri, fiindcă evenimentele se pot schimba dintr'o zi în alta.

Profităm de moment pentru a pretinde încă odată calmul și unirea tuturor Românilor, pentru a scuti populația de alarmările pe urma veștilor tendențioase și uneori inventate cu malițiozitate de o anume presă. Făcând-o aceasta, presa aceea nu servește interesele noastre.

Situația în Balcani.

— Balcanicii și înțelegerea. —

Privirile se întorc larăș spre focul din Balcani, care după unii trebuie să isbucnească din moment în moment. Din fericire, după 14 luni de războiu, educația marelui public a progresat, a învățat să cetească telegramele cu mai multă analiză.

Inregistrăm la rândul nostru câteva versiuni pe cari presa împătritei înțelegeri le comentează cu aprindere.

Se zice că reprezentanții quadruplei ar fi lărgit cercul concesiunilor ei Bulgariei, și ar fi propus dlui Radoslavoff ca frontieră occidentală, lacul Ochrida.

În același timp ei ar fi comunicat dlui M. Radoslavoff că dacă — cu toate astea — Bulgaria ia o atitudine ostilă față de Serbia, trupele anglo-franceze vor intra în Macedonia, iar trupele italiene debarcate la Valona le vor veni în ajutor.

Femeile în Maroc.

Ni se pare cât se poate de interesant să desvălăm partea cea mai curioasă și delicată a vieții sociale a Marocanilor, și anume misterul căsătoriei.

Câți au trecut prin locurile acelea, au fost dureros impresionați de tristețea care pare că se ridică din stradele și casele orașelor, ca și din grădinile fermecătoare ale Marocului. Pretutindeni străinul e lovit de eclipsa totală a elementului feminin, care pare că nici nu există, sau în tot cazul că trăiește în noaptea celui mai adânc mister.

De sigur întâlnești în Maroc femei, — dar ele nu-ți fac decât impresia unor mumii, resuscitate par'că din vechile morminte ale Egiptului, — așa cum apar înfășurate dela cap până la picioare cu tradiționalul lor „halk”. De cele mai multe ori acest „halk” acopere și fața întregă, încrucișându-se peste gură într'un așa chip, încât abia lasă destul loc pe unde să țâșnească lumina a doi ochi în mare parte negri și fulgerători.

În Maroc, fanatismul religios domnește mai mult ca ori unde și prescripțiunile relativ la femeia-soție, sunt mai severe decât în orice altă țară musulmană.

În nici o împrejurare femeia de aci nu-ș descopere fața. În schimb însă, — și aci e par-

tea hazlie a lucrului, — când femeia întâlnește un râu în cale și trebuie să-l treacă, ea nu stă mult pe gânduri: își sumecă îmbrăcămintea, — și trece liniștită prin apă, ori câți bărbați ar privi-o de pe mal.

Intre 18 și 20 de ani, fiecare marocană caută să fie măritată.

Fiecare bărbat poate să-și ia patru femei legitime, și dacă îi place și un număr cât de mare de concubine.

Bărbatul care vrea să se „divorțeze”, scapă ușor, căci nu se cere nici o formalitate. Dacă nu-i place femeia aleasă, el o trimite înapoi la familia ei, și fără multă ceremonie.

Ca și la noi, — și în Maroc sunt „pețitoare”! La acestea aleargă tânărul marocan. Toate sunt bătrâne, intră prin toate casele, frecventează toate căile și detaliurile pe cari au a le da despre fetele de măritat, privitor la zestrea lor. Pețitoarele din Maroc trebuie să povestească despre cele ce au văzut și mai ales despre cele mai intime frumuseți ale tinerelor fecioare.

În societatea mai înaltă, — în casele nobile, — de cele mai multe ori însăși mamele tinerilor fac pe intermediarele. Ele se interesează toate cu multă atențiune de farmecele fetei și regulează delicata chestiune a dotei. Aceasta, — contrar obiceiurilor noastre, — trebuie să o aducă bărbatul, de care zestre soția are dreptul să dispue cum voiește și, în caz de divorț, o ia

cu ea, ca o despăgubire despre mahnirea ce i se aduce.

O căsătorie în societatea înaltă marocană nu e lucru mic. Serbările preliminare, darurile reciproce, felicitările durează opt zile încheiate.

În ajunul nunții, amicele logodnicei se adună acasă la aceasta, o iau cu ele la baie, o ung cu substanțe parfumate, după care o aduc înapoi acasă și o culcă în pat. Cât despre logodnic, el face o baie de aburi, după care, — conform legii lui Mahomet, — pune să-i radă părul.

În ziua nunții mireasa, — ca și când ar fi o simplă jucărie, — e pusă într'un fel de cușcă împodobită și acoperită cu baldachin. Toate acestea sunt puse pe spinarea unui animal de muncă, — ori care ar fi — foarte frumos împodobit. Rudele miresei se urcă pe cai, și în vreme ce se aud melodii asurzitoare, sunetele de tobă, flaut și tam-tam, cu toți formează corțelul și mergând din moschee în moschee, conduc pe mireasă până la casa soțului.

Dacă soțul bătuse onestitatea soției, el o poate goni chiar a doua zi, — și căsătoria e anulată.

Cât despre viața pe care o duc femeile din Maroc, nu credem să fie de invidiat. E o vecinică luptă din partea femeii. Fericirea tinerei soții depinde de modul cum știe să-și cucerească simpatiile bărbatului așa încât ea să eclipseze pe celelalte rivale. În genere soția

A doua versiune: fiindcă noua ofertă făcută Bulgariei aduce suprimarea graniței greco-sârbe, la care Atena și Niș nu vor să renunțe, înțelegerea și-a mai impus sarcina de a convinge cele două țări recalitrante despre necesitatea unui astfel de sacrificiu de un interes vital. Dacă ea nu reușește, partida este pierdută în Balcani.

A treia versiune: cu toate desiluziile și mâhnirea care domnește la Niș, puterile centrale încearcă să exploateze situația, sugerând (!) Sârbilor ideea unei păci separate, idee mai puțin periculoasă decât se crede.

A patra versiune: orice s'ar întâmpla, puterile centrale sunt obligate să vie cât mai repede în ajutorul Turcilor. Aceste puteri încearcă să pregătească porțiunea Dunărei dealungul văii Timocului pentru Bulgaria, care va avea apoi prilejul să ocupe Macedonia.

În „Revue Deux-Mondes” d. Francisc Charmes analizează atitudinea popoarelor din Balcani față de intervenția înțelegerei.

După d. Fr. Charmes, popoarele peninsulei în nici un caz nu vor putea inclina către Austro-Ungaria și Germania, cari au ca deviză „divide et impera”. Toți oamenii politici din Balcani înțeleg prea bine că d. Bethmann-Hollweg nu poate fi privit ca apărător al statelor balcanice.

Apoi d. Fr. Charmes aduce laude României despre care spune între altele: „În primul loc România e într-o situație frumoasă: ea a pierdut o ocazie de intervenție, când nu era încă aranjată; acum însă i s'a acordat totul și ea veghează, ca greșala din trecut să nu se mai repete.

Despre celelalte state balcanice d. Fr. Charmes spune următoarele: „Serbia, Bulgaria și Grecia să ia seama să nu cadă în greșala României...”

Serbia a înțeles că trebuie să arate că posedă un spirit politic la înălțimea eroismului său militar și a primit în principiu toate propunerile înțelegerei.

Grecia — în frunte cu d. Venizelos — va ceda la urma urmei în interesul existenței popoarelor balcanice.

Interesant este că de Bulgari nu aminteste nimic, presupunând că hotărârea lor atârână de succesul intervenției și de hotărârea celorlalte popoare balcanice.

Correspondentul din Atena al ziarului italian „Tribuna” telegrafiază că cu toate că ziarele eline insistă asupra unei expediții germane prin Balcani care ar porni din Orșova prin Serbia sau chiar prin România, totuși mai multe personalități din Atena i-au declarat că ar fi vorba de un bluff(?) menit să intimideze(!) România, silind-o să rămână neutră. Aceeaș părere și-ar fi exprimat-o și d. Venizelos vorbind cu ziaristii greci și cu correspondentul sus pomenit.

mai favorită este și aceea care dă naștere la mai mulți băieți, căci în acelea locuri populațiunea având a suferi din partea bandelor năvălitoare setoase de pradă, e binecuvântată mama care dă mai mulți luptători țării.

Dar Marocanii nu iubesc numai pe femeile dintr'un neam cu ei. Slavele cari sunt introduse în Maroc, câștigă adeseori inima bărbatilor, și sunt cele mai de temut rivale. Ele sunt aduse de prin Sudan și foarte multe sunt recrutate dintre turcoaiice, circaziene, și chiar din armenice.

O asemenea femeie a fost și mama actualului sultan. Ea a fost cumpărată la Cairo de un pașă care a dăruit-o sultanului, tată. Farmecele ei au ridicat-o deasupra tuturor celorlalte femei și astfel ea a lăsat cumună împărătească descendenților săi.

Alexandru Văcărescu,
rig. în drept.

Ziarul bulgar „Mir”, rusofil, publică un lung articol despre situația popoarelor balcanice în care între altele scrie următoarele:

„Fără îndoială că viitorul istoric va pronunța o sentință severă față de popoarele balcanice, cari orbite, n'au putut înțelege că adevărata lor salvare e în o alianță balcanică.

Dar acelaș istoric va mai constata, că jocurile și șicanele acestor popoare n'ar fi putut fi posibile, dacă puterile înțelegerei nu le-ar fi îngăduit.

Singura bază posibilă a acordului dintre Balcanici era destul de bine cunoscută acestor puteri încă înainte de războiu și ele trebuiau să o adopte chiar dela început. Ele trebuiau să anuleze tratatul din București chiar în momentul când în România, în Grecia și în Bulgaria era cel mai mare entuziasm în favoarea lor, și cea mai mare încredere în triumful armatelor lor.

Regretăm din suflet că împătrita înțelegere, care a întârziat cu fabricarea munițiilor, a cam întârziat și cu anularea tratatului din București”, termină rusofilul „Mir”.

† Ioan Tripa.

Un suflet de preot — scrie „Bis. și Școală” — pe care însă împrejurările l'au încătușat în o cancelarie notarială. Dar nici acel zăduf n'a înăbușit în el sufletul de preot. De pe patul suferințelor de moarte și-a scris ultima poezie din care transpiră oboseala. „Adevărații patrioți sunt pe câmpul de luptă, iar falșii patrioți pe acasă”, etc., e ideea poeziei. El însuș avea 3 fii pe câmpul de luptă, al patrulea în serviciul gremiului diecezan. Când n'a mai putut vorbi, a ridicat înaintea soției 4 degete dela o mână, iar cu cealaltă a făcut semnul că nimic. Așa și-a exprimat durerea, că din patru băieți nici unul nu e acasă la moartea lui. Cu această durere s'a stins dintre cei vii, binecuvântat de toată suflarea care-i cunoștea nobleța inimii, iar soția deplânge pe cel mai bun soț și fiii pe cel mai bun tată ce poate exista în lume. Acestora le-a lăsat cea mai frumoasă avere: educația aleasă, pe care i face roze, albe, a neamului românesc.

Născut în Sinitea din părinți țărani în stare bună a primit o educație aleasă în gimnaziul din Arad și Pojon. A studiat și teologia, dar împrejurările l'au făcut notar comunal în Igrış. Volumul său de poezii relevează sufletul lui poetic, care cuprinde în cântece drăgălase sufletul vieții în care a trăit, din care luminează sentimentul lui național învăpăiat. Nemijlocit cu puterea convingerii, fără pretenții de înaltă artă, el e poetul nostru al Arădanilor, cum simțim și vorbim noi. A lui e și cântecul „Calcă române plin de mândrie” și poeziile lui erau cu predilecție declamate în concertele noastre poporale.

Mai are o mulțime de poezii inedite pe cari le scrisese în timpul cât a fost notar...

...Urmașii lui sigur vor îngriji de aceste scumpe amintiri a gândirei și simțirei adoratului lor părinte.

Iată omul care și în poziția lui expusă a știut să rămână bun român și să dea neamului său o mândrie de fii, în aceeaș vreme când și-a împlinit datoria oficială. Căci el și ca funcționar era de model.

Intristata familie a lansat următorul necrolog: Subscriși cu inima zdrobită de durere aducem la cunoștință rudeniilor, prietenilor și cunoșcuților încetarea din viață a mult iubitului și neuitatului nostru soț, tată, socru, bunic și cumnat: Ioan Tripa notar comunal, care în etate de 64 ani după lungi și grele suferințe, împărțit fiind cu sfințele Taine și-a dat nobilul suflet în mâinile Creatorului astăzi Duminecă în 6 (19) Septembrie la 11 ore a. m. Rămășițele pământești ale scumpului defunct se vor așeza spre vecinică odihnă Marți în 8 (21) Septembrie la 10 ore a. m. după ritul bisericii gr. orientale române în cimiterul din Igrış. — Igrış, la 6 (19) Sept. 1915. Dr. Ioan Tripa avocat, Adrian Tripa contabil, Viorea Crista n. Tripa, Terent Tripa teolog absolvent și Mihai Tripa, stud. politehnic, ca fii și fiică. Sofia Tripa n. Micu ca soție. Adrian Micu și Rozalia Horvath cumnați. Lucia Tripa n. Isac, Aurel Crista proprietar de bancă, ca noră și ginere. Lucia Tripa și Horica Crista ca nepoți.

Dumnezeu bunul să-l odihnească, iar urmașilor săi să le dea puterea de a suporta greumântul pierderii sufletului nobil ce i-a înălțat până acum. În veci pomenirea lui.

Comunicate oficiale despre mersul războiului.

Biroul telegrafic ungar ne trimite spre publicare următoarele telegrame oficiale:

Budapesta, 28 Septembrie. — Se comunică dela cartierul principal:

Pe frontul rusesc: Forțele rusești fiind amenințate la Styr să fie învăluite de către armatele austro-ungare și germane, dușmanul a fost constrâns să-și întreprindă ofensiva, pornită cu mari jertfe, în regiunea cetăților din Volhinia. Retragerea Rușilor a ținut ieri întreagă ziua și armata dușmană s'a retras dincolo de Putilowka. Ai noștri îl urmăresc pe dușman. La ost de Luzk, trupele noastre au făcut prizonieri în luptele cu ariergardele dușmane 4 ofițeri și 600 soldați. Pe Ikwa și în Galiția orientală situația nu s'a schimbat.

Pe frontul Italian: Pe frontul din Dolomiți am respins, azi dimineață un atac al dușmanului, întreprins cu granate de mână împotriva Col di Bois. Ieri, Italianii au îndreptat din nou focul lor împotriva spitalului Crucii roșii din Gorizia, trăgând vre-o 50 granate, deși pe spital, deoarece n'a putut fi evacuat deplin, flutură încă steagul genfian. În sectorul Doberdo am zădărnicit cu focul nostru un atac întreprins împotriva Monte dei Busi.

Pe frontul sudoriental: Artileria noastră a conturbat lucrările de fortificare ale dușmanului pe cursul inferior al Savei. Tunurile de cetate din Belgrad au tras câteva focuri împotriva orașului Zemun (Semlin), dar n'au nimerit.

Berlin, 28 Septembrie. — Se comunică dela marele cartier principal:

Pe frontul occidental: Dușmanul a continuat ieri cu încercările sale de a ne sparge frontul fără să obțină oricât de mic succes, în multe locuri a suferit pierderi foarte simțitoare. La Loos, Englezii au întreprins un nou atac împotriva pozițiilor noastre, folosind iarăș gazuri, dar fără nici un efect. Prin contraatacul nostru, câștigând teren, am făcut prizonieri 20 ofițeri și 750 soldați. Prin aceasta numărul prizonierilor făcuți aci, socotindu-i și pe ofițeri, a crescut la 3397. Am capturat 9 mitraliere sistem mai nou. La Souchez, Angres, Rochincourt și în alte locuri, pe întreg frontul din Champagne până la poalele Argonnilor am respins, fără excepție toate atacurile Francezilor. În regiunea Souain, dușmanul, cu o ciudată necunoaștere a situației, a trimis înainte și masse de cavalerie, cari, pușcându-le, s'au retras. La pararea atacurilor s'au distins în chip deosebit regimentele de rezervă din Saxonia și trupele diviziei de Maina-Frankfurt. În Argonni, pentru ca să putem repara pozițiile noastre dela fille morte, am atăcat pozițiile dușmane. Rezultatul dorit l'am și obținut și am mai făcut prizonieri cu acest prilej 4 ofițeri și 200 soldați.

Pe înălțimea Combres am distrus și am îngropat ieri și alaltăieri pozițiile dușmane pe un front larg, prin extinse explozii de mine.

Pe frontul oriental: Grupul marelui Hindenburg: Dușmanul, pe care l'am respins, ieri, pe frontul sudostic dela Dünaburg, a făcut încercare să se mențină într-o pozițiune mai îndărăpt, dar l'am atacat și l'am alungat. La sud dela lacul Drystaty sunt în curgere lupte de artilerie. Rezultatul obținut de armata colonel-generalului Eichhorn în lupta dela Vilna, în care l'am aruncat pe dușman dincolo de linia lacul Narotsch-Smogon-Wischnew, a fost prizonieri: 70 ofițeri și 24.908 soldați, 3 tunuri, 72 mitraliere și considerabil bagaj, pe care dușmanul, retrăgându-se în fugă, l'a lăsat îndărăpt.

Această cantitate de pradă din cauza înaintării noastre grăbite am putut-o numai acum constata; cifrele anunțate până acum nu sunt calculate în această sumă. La sud de Smogon, ofensiva noastră progresaază. La nord de Wischnew am rupt pozițiile dușmane. Am făcut prizonieri cu acest prilej 24 ofițeri și 3300 soldați și am cucerit 9 mitraliere.

Grupul prințului Leopold de Bavaria: Pe capurile de pod ce se găsc spre ost dela Paranovici, am pus stăpânire după luptă. Am transportat 350 prizonieri.

Grupul marelui Mackense: Situația e neschimbată.

Grupul generalului Linsingen: Am forțat trecerea peste Styr, în jos de Luzk. Sub presiunea aceasta Rușii sunt în retragere, la nord de Dubno, pe întreg frontul.

Războiul european.

Un milion de Englezi pe frontul occidental.

Genf. — După știrile din sursă autentică în actuala ofensivă de pe frontul occidental iau parte un milion de Englezi. Pe întreg frontul e aglomerată o enormă cantitate de muniții și din faptul acesta precum și din numărul rezervelor concentrate, se trage concluzia că aliații doresc să continue atacurile timp de mai multe săptămâni, pentru ca să obțină oarecare rezultate.

Bulgaria a luat în stăpânire teritoriile cedate de Turci.

Sofia. — Trupele bulgare, completate la efectivul de războiu, au luat ieri în stăpânire teritoriile cedate de Turcia Bulgariei, cari au o întindere de 3000 chilometri pătrați. Deodată cu trupele au sosit în noul teritor bulgar și funcționari administrativi bulgari. Delimitarea noii frontiere turco-bulgare o execută o comisiune compusă din ofițeri austro-ungari, germani, suedezi, turci și bulgari. Calea ferată Dedeagaci-Adrianopol e de 5 zile în administrație bulgară.

Telegrama regelui bulgar către regele Greciei.

Frankfurt. — Frankfurter Zeitung anunță din Constantinopol: Regele bulgar, Ferdinand a adresat regelui Constantin al Greciei o telegramă în care declară hotărât, că mobilizarea armatei bulgare nici decum nu are legături cu vre-o intențiune de a ataca Grecia, dimpotrivă Bulgaria ține foarte mult la îmbunătățirea raporturilor între cele două state. Telegrama regelui bulgar e de o importanță istorică, deoarece relațiile între cei doi regi se întrerupseră deplin, după al doilea războiu balcanic.

Generalul francez d'Amade în București.

București. — Generalul d'Amade a sosit ieri (27 Septembrie) aici venind din Niș. De aici va pleca la Petrograd.

Exministrul Ghenadieff intră în cabinetul Radoslavoff.

Geneva. — Le Matin află din Petrograd că Sasonoff s'a întreținut cu consulul bulgar de acolo asupra situației politice de acolo. Consulul i-a comunicat că Ghenadieff, s'a hotărât să intre în cabinetul Radoslavoff și cu acest pas opoziția bulgară n'ar mai fi în stare să zădărnicească acțiunea guvernului.

Lupta în Champagne.

Berlin. — Se comunică dela cartierul principal german: Lupta inversunată din Champagne continuă. Dușmanului, cu toată ofensiva lui energetică, nu i-a reușit să obțină succese mai importante: Comandantul suprem a declarat ziariștilor:

Dușmanul a început un atac colosal de puternic, după o preparare cu artileria, cum n'am mai văzut. Lupta din iarnă a fost o jucărie pe lângă cea de acum. Totuș, dușmanului i-a reușit să respingă o divizie, numai într'un loc foarte slab apărat. Dar în curând vom repara și aceasta. Spargerea frontului n'a reușit în nici un punct. Inima mi-e plină de mulțămire față de soldații eroi. Repet, față de soldații noștri nu putem fi îndestul mulțămitori. Dușmanul a avut pierderi enorme.

România rămâne neutră.

Salonic. — Ziarele grecești publică știrea, că reprezentanții împătritel înțelegeri au făcut guvernului român propunere rugându-l să hotărască ieșirea României din neutralitate.

D. I. Brătianu, prim-ministru, a declarat că motive de ordin militar opresc România să înceapă în prezent orice acțiune.

Pregătirile militare ale Bulgariei.

După „Lloyd Ottoman” Bulgarii au fortificat Xanthi, Gumuldjina, Dedeagaci și Papaz-Ceairi. În același timp ei au stabilit o a doua linie de apărare dela Filipopol până la Nevrokop.

— Statul major bulgar a dat ordin ca să nu se mai trimită trupe la frontiera greco-bul-

gară. Cea mai mare parte din trupele concentrate pentru manevre au fost trimise la Varna.

— Pentru regimentele macedonene administrația militară a ales numai ofițeri de origină macedoneană.

Politicieni români din opoziție la regele Ferdinand.

București. — Alaltăieri M. S. regele Ferdinand a primit în audiență pe d. I. Brătianu, prim-ministru și ministru de războiu, cu care a avut o lungă întrevedere. Se știe că în curând regele va invita la audiență pe mai mulți politicieni marcanți din opoziție.

Comunicatele statelor majore inamice.

Italia.

Roma. — Operațiuni îndrăznețe și bine coordonate ale războiului de munte au fost desfășurate de trupele noastre în zona muntoasă, la Nord-Vest de Cortina d'Ampezo, în scop de a scoate micile detașamente inamice cari, pătrunzând în văile masivului Tofano și în cele din grupa Cristallo, turburau ocupațiunea noastră. Aceste operațiuni asigură o dezvoltare mai mare în zona Cristallo, unde și frecvența relativă a râpelor ce dau acces acolo, favorizau o intensă și tenace rezistență a adversarului. Cu toate acestea printr'o acțiune metodică și coordonată a micelor coloane, grupele inamice au fost pe de rând respinse în jos spre văile Felozon, Boite și Seland Rienz.

În basinal Plezzo s'a reluat tragerea în contra fortului Hermann, din care acum numai o casamată, care mai trage câte o lovitură, a mai rămas în picioare.

În zona Gorizia artileria noastră a deschis un foc eficace asupra gărei San Pietro și Esorge Gatinzia, unde erau semnalate mișcări de trupe.

Pe tot restul frontului fără schimbare.

Coltano. — În noaptea de 21 n. atacul nostru împins spre Monte Melino, la colitură vâii Di Dacone în valea Giudicarie, am ajuns favorizați de întunecime, pozițiunile pe cari inamicul le-a întărit și printr'o semeată acțiune am reușit a răsturna rețelele și a dărâmat o parte din întăriri.

În cursul zilei de 22 și noaptea următoare spre 23 atacurile inamice contra pozițiunilor noastre înaintate au fost respinse de trupele noastre la Malga, lângă Bertoldi spre NV de Monte Ceston, la Sasso di Strya, în zona Falsarego, pe colina St. Maria în sectorul Tolmino.

Rusia.

Petrograd. — Aviatori germani s'au arătat în golful de Riga. Ei au fost goniti de hidroplanele noastre. Satul Atkain, în regiunea Reugut, care a trecut de mai multe ori din mână în mână înspre dimineața zilei de 23 Septembrie a rămas în mâinile noastre. O încercare a dușmanului de a relua satul Strige, în regiunea Birshalen, n'a avut nici un succes.

În regiunea Dwinsk luptele continuă. În multe locuri Germanii bombardează cu o excepțională violență și dau atacuri furioase. În regiunea Novoalexandrovsk, de ambele părți ale drumului spre Dwinsk lupta e crâncenă și continuă. În defileurile lacurilor Drisviaty și Obolo se dau lupte violente. Trupele noastre au gonit cu baioneta trupele inamice dela Veleika. Am luat până acum Germanilor în această regiune peste 8 tunuri. S'a dovedit că printre ei erau patru obuziere. Am luat apoi 9 chesoane și 7 mitraliere. Tunurile luate în cursul luptei au fost imediat întoarse contra Germanilor și au slujit să pună pe fugă un automobil blindat al dușmanului.

În regiunea Ochnian și mai departe spre sud și până la Niemenul superior precum și în regiunea situată la răsărit de calea ferată dela Lida Moltchad, pe tot frontul, se dau lupte crâncene. Lupta a atins o deosebită violență în regiunea satului Subosniki, pe apa Gavia unde inamicul a isbutit să treacă pe malul stâng și în regiunea la sud-est de Molclad unde dușmanul a fost respins cu mari pierderi și s'a retras.

La sud de orașul Barnovici avangardele inamice au ajuns apa Mișanki, afluent din dreapta al apei Sara. Pe canalul Oghinski, într'o luptă dată lângă Loghișin, Germanii au fost înfrânți și au fugit, Loghișin a fost reocupat de trupele noastre. O parte din lagărul inamic a fost luat de cavaleria noastră

care a tăiat pe servanți și a distrus carele. Lângă Dubrovny și Mokrot, la răsărit de Loghișin, Germanii au avut pierderi grave.

La sud de Pripet inamicul a fost gonit din satele Gorinși și Omyt, pe Stokholdul inferior și gonit dincolo de gârla Veseluka.

Un succes deosebit a marcat operațiunile noastre în regiunea Lutzk. Atacând și luând, în cursul nopții din 25 Septembrie pozițiunea inamică, lângă satul Lipoveț și de orașul Nedoška, lângă Lutzk, trupele noastre au cucerit, până la 80 ofițeri și peste patruzeci mii soldați, mitraliere, bucătării de campanie, telefoane etc. În dimineața de 23 Septembrie Lutzk era din nou în mâinile noastre.

Spre seara acelias zile trupele noastre au ocupat prin iuteală capul de punte dela Krasno în regiunea orașului Lutzk. La sud-vest de Lutzk, după un al treilea atac curajos, trupele noastre au ocupat satele Bodgaitzy și Krupy după lupte cu baioneta în cari au căzut mulți maghiari.

În cursul luptelor pentru trecerea apei Styr, în sus de satele mai sus citate, am făcut în ultimele zile aproape 1000 prizonieri.

Înspre Potceav, inamicul a dat mai multe contra-atacuri împingând puțin trupele noastre.

În regiunea satului Khmiedevka, la sud-vest de Trembovlia, inamicul a fost respins și mai la vest.

Franța.

Paris. — Lupta de artilerie continuă foarte activă în Artois, în special în sectoarele Souchez și Neuville Germanii au lansat asupra orașului Arras obuze incendiare cari au aprins mai multe locuințe. Incendiile au fost imediat localizate. Artileria franceză a bombardat violent și a produs stricăciuni în fortificațiile germane la sud de Avre. În Champagne canonadă reciprocă, particular activă între Meusa și Mosele.

Pe frontul Lorenei Francezii au bombardat cu succes lucrările germane dela nord de Nouveny și în regiunile Embermenil, Leintrey-Gondrexon-Domevre.

Un dirijabil francez a bombardat în cursul nopții mai multe gări, unde se semnalau mișcări de trupe germane. Avioanele franceze au reușit să coboare mai multe baloane captive germane. Grupuri de aeroplane au bombardat gările din Ofenbourg, Decouplans și Voujiers, precum și cantonamentele germane dela Langermarkt de Middelkerke.

INFORMAȚIUNI.

Arad, 29 Sept. 1915.

Ion Berescu.

Dela săvârșirea lui, între grozave chinuri, s'au împlinit ieri doi ani. Regretele unanime ale celor ce l'au cunoscut i-au acoperit atunci mormântul. Căci din mijlocul societății românești s'a retras pentru totdeauna cel mai optimist gazetar pe care l'am avut noi cei de dincoace.

Caracteristica sufletească cea mai pregnantă a acestui devotat muncitor al condeului a fost o exuberanță de voie bună, de spirit vesel, glumeț și de zeflemea ascuțită. Pe cine nu încânta această minte schinteetoare?

Berescu a fost un om de o bunătate aleasă, de-o cinste exemplară, de-o intransigență uimitoare în sentimentele românești. Dascăl ce nu s'a putut împăca cu străformările pe cari a început să le sufere școala românească, și-a schimbat profesia asta cu a gazetăriei. A redactat „Țara Oltului” la Făgăras, „Poporul Român”, organul popular al partidului național aici la Arad, „Calendarul partidului național român”. Și în fiecare rând pe care l'a scris se tradează sufletul ales, plin de încredere în viitor al celui ce știa atât de iscusit să picure nădejde în sufletul miilor de cetitori țărani. Propoziția „dar nu pier popoarele cu credință și statornicie în legea părinților” venea cât de des în condeul lui Berescu.

Optimismul Țău, gluma Țău, Berescule, cât ar fi desghetat inimile tovarășilor de condeiu și miilor de cetitori la zile ca aceste. Ori poate Țău ar fi incrementat astăzi pe buze?!...

Vei fi neuitat printre noi, optimist gazetar român!

Decorat. Iosif Hertău, sergent în regimentul de infanterie 33, a fost decorat în luptele mai recente din Galiția ale regimentului, cu *medalia de argint pentru eroism cl. II.*

Iosif Hertău, e portar la institutul nostru și a plecat acum 3 luni a doua oră pe câmpul de

luptă din nord, după ce făcuse în prima parte a războiului timp de 6 luni fără întrerupere, serviciu în front tot pe același câmp de războiu.

CALENDARUL PARTIDULUI NAȚIONAL ROMÂN PE 1916 este gata și va ieși de sub tipar nu peste mult. Este cel mai bine întocmit dintre calendarele românești din monarhie. Pe lângă cronicile obișnuite, cuprinde informații prețioase despre viața și organizația noastră bisericească, școlară, culturală, economică. Materialul literar este de asemeni foarte extins și de toată actualitatea.

Calendarul cuprinde și o sumă de documente ale vitejiei românești în actualul războiu și tot felul de clișee interesante, distractive.

Toți cei ce voiesc să aibă acest calendar pe masă să nu zăbovească, ci să și-l aboneze în grabă la administrația „Românului”. Altcum vor păți ca foarte mulți anul trecut cari au trebuit să se lipsească de el fiindcă nu se îngrijiseră de cu vreme să și-l aboneze și astfel administrația să le păstreze exemplarul.

Prețul unui exemplar 60 fileri, iar pentru poștă să se mai adauge încă 20 fileri.

Dăruire. Am primit dela dnii Ioan V. de Miklóssy și Adrian Ardelean inv., corporali în poșta de etapă 168 B. suma de 80 cor. ca colectă pentru ajutorarea soldaților români, deveniți orbi pe câmpul de luptă.

Mari mulțămiri!

Situația financiară în Franța. Raportul general al comisiunii bugetului cuprinde următoarele date:

Cheltuielile lunare au trecut dela un miliard 300 milioane la 2 miliarde 70 milioane. Raportul înregistrând vestea unui nou împrumut constată că Franța singură dintre statele beligerante a recurs la împrumut pe termen scurt și și-a acoperit cheltuielile fără creștere de impozite.

Contele Iuliu Andrassy sfătuiește România. Contele Iuliu Andrassy publică în „Berliner Tageblatt” un articol, în care spune, că bărbații politici români ar trebui să vază, că o eventuală intervenție de partea antantei ar fi fatală pentru România. În urma înțelegerii turco-bulgare Dardanelele trebuie privite ca inexpugnabile și se poate profeta deplina neisbândă a antantei pe toate câmpurile de războiu. Bărbații de stat ai României — sfârșește contele Andrassy — ar dovedi că sunt lipsiți de inimă și rațiune dacă în loc de a rămâne neutrali, ar porni în războiu împotriva puterilor centrale. (Vom da în numărul de mâine în traducere în întregime acest articol. — N. R.)

Un banchet românesc în New-York. Societatea românească *Dorul* din New-York, a oferit la Felow Hall, un banchet în onoarea dlui căpitan Bucliu care venise în luna Iunie cu o misiune în acest oraș. Numeroși Români, printre cari și marea tragediană dna Agata Bârsescu ce se pregătea să facă un turneu în America, au luat parte la acest banchet animat, roștindu-se discursuri bune și toastându-se pentru armata românească și d. căpitan Bucliu. Steaguri românești și americane au împodobit sala de festivitate și o orhestră națională a cântat diferite piese din repertoriul nostru popular. (Din *l'Indépendance Roumaine*).

Expoziții artistice în Iași. Se anunță că în Iași se va aranja o serie de expoziții artistice. Iubitorii de artă vor avea ocaziune să admire pânzele cu subiecte sociale ale pictorului Octav Băncilă, peisagiile cu vederi din Mircești ale artistului Ion D. Crudu, aquarelele și portretele pictorilor Cosmovici și Brisse. Opere foarte reușite vor etala sculptorii Hette și I. Gherghița.

Reconstituirea regatului lui Izrail. Câteva ziare engleze și egiptene cred posibilă, după războiu, reconstruirea după două mii de ani a regatului lui Izrail. Evreii poloni, se spune, ar călători în masse spre Palestina pentru a se stabili acolo definitiv.

Populația României. La sfârșitul lui 1914 populația României a atins 7,771,341 locuitori. În 1914 au fost 327,345 născuți și 182,349 morți. Un excedent de 144,396, o țifără îmbucurătoare. Natalitatea cea mai mare au dat-o județele Durostor și Caliacra: 50 și 46 la mie de locuitori, față de 18 la mie, cât a fost media generală în țară.

România nu contractează un nou împrumut. S'a publicat știrea că România ar intenționa contractarea unui împrumut de 800 milioane lei de piața franceză sau engleză. Se specifică chiar că d. ministru Victor Antonescu a plecat în străinătate având o astfel de misiune din partea guvernului. Din isvor oficios român se anunță că această știre nu corespunde adevărului. D. ministru Antonescu se află în concediu pentru căutarea sănătății în Elveția și nu are nici un fel de însărcinare.

Din același isvor se afirmă că situația financiară a României nu este de natură să necesiteze un împrumut chiar în momentele de față.

Rusia trimite în Italia pe prizonierii de naționalitate italiană. Se anunță din Roma, că soldații și ofițerii italieni „iredenți” din armata austro-ungară, cari au fost făcuți prizonieri de către Ruși și cari fuseseră trimiși în Siberia, vor sosi în curând în România, de unde, prin Niș și Salonic, vor pleca în Italia. Pe la începutul lui August, convoiul de prizonieri italieni eliberați de Ruși ajunsese la Poltowa, de unde au putut să scrie rudelor lor din Italia.

Rechiziționarea obiectelor de metal. Ministrul de honvezi a dispus ca până la 30 Noemvrie, posesorii de obiecte de metal ca aramă, bronz, cupru, nichel, trebuie să le vândă centralei de metal pentru scopurile războiului. În locul acestor obiecte de metal, se va putea căpăta aceleași obiecte efectuate de fier sau tablă. Se stabilește printr'o ordonanță prețul maximal al acestor obiecte de metal. Acei cari vor tănuia aceste obiecte, vor fi pedepsiți cu 600 cor. sau 2 luni închisoare.

† **Romul Coțoiu,** comerciant, după lungi suferințe a decedat în 21 Sept. n. în etate de 49 ani. În mormântarea a avut loc în 23 Sept. în cimiterul din Baia de Criș. Odihnească în pace.

Oglinda lui Archimede. Ziarul „Liberté” scrie următoarele: „Germanii au întrebuițat pentru prima dată pe frontul rusesc instrumente de războiu, cari pot topi la mare distanță grilajele de sârmă de metal ale inamicului. Până acum se știe că întrebuițau niște flăcări puternice, cari topiau metalele; raza de acțiune a acestora n'a trecut niciodată de 40 metri. După informații precise, transmise ziarului „Morning Post” de ofițeri ruși, noile aparate electrice ale Germanilor au forma unui reflector, care distruge la mari distanțe orice apărări metalice. Până acum nu suntem în posesiunea decât a unui singur aparat de felul acesta. E greu deci a intra în amănuntele modului de funcționare a lor. Aceste aparate sunt foarte puternice și funcționează tocmai ca și oglinda lui Archimede cu care a fost arsă flota cartagineză, ce asedia Siracuza. Acestea sunt raze radiografice arzătoare.

Rechiziționarea recoltei de porumb. Monitorul oficial ungar publică ordinațiunea guvernului prin care se sevestrează recolta de porumb din anul acesta. Economul va putea folosi numai cantitatea necesară pentru trebuințele casei sale și economiei sale. Restul rezervei trebuie anunțat sau „Societății pe acțiuni de producție în timp de războiu”, sau organelor indicate de autorități, și la timpul fixat, trebuie să transporte prisosul la stația de cale ferată.

Prețul maximal stabilit la 31 Martie rămâne mai departe în vigoare.

O barbă de opt urme și jumătate. Zachary T. Wilcox, unul dintre veteranii războiului civil american ce trăiește în orașul Carson City din Nevada, de 32 de ani nu s'a ras nici odată și i-a crescut o barbă de opt urme și jumătate, pe care bătrânul pune foarte multă grijă.

Târgul de țară în comuna Săliște se va ține precum urmează: *Duminecă în 4 Octomvrie*

st. n. târg de oi și porci; Luni în 5 și Marți în 6 Octomvrie târg de cai și vite cornute, iar Mercuri în 7 Octomvrie târg de mărfuri.

† **Grigore Verișan,** elev absolvent al cursului I preparandial a încetat din viață în 4/17 Septembrie a. c. în Semeac. Odihnească în pace.

Din trecutul refugiatului ardelean Ion Indrieșiu. În atențiunea pressei naționale din România, *Onorați contrați dela presa națională din Regat, dv. doriți să aflați fapte din trecutul refugiatului ardelean Ion Indrieșiu.*

Pentru a satisface curiozității dv., vă comunicăm aci un scurt rezumat al biografiei numitului refugiat:

Ion Indrieșiu, autorul furtului de documente dela „Centrul studentesc” din București și falsificatorul lor, e originar din comuna Hălmagiu, comitatul Arad.

În timpul studiilor ultimului curs la comercașii din Arad, „Ioniță”, după cum îl desmerdau părinții săi, a furat dela stăpânul unde-și avea locuința un inel de aur și numeroase cărți de valoare. Terminând ultimul curs de comercașii, „Ioniță” a fost angajat la un birou industrial dela țară, dar nefiind mulțumit cu viața de țară unde, spunea el prietenilor săi, „ești condamnat să te rustifici cu totul”, în anul următor, 1912, se mută la Arad, în casa unuia fost deputat român.

„Ioniță” dornic de „activitate”, prin operarea cu chei false șterpelește dela soția numitului fost deputat bijuterii în valoare de vre-o 2—3000 coroane. Pentru acest furt „Ioniță” fu osândit de către tribunalul din Arad, prin sentința Nr. 11.556 B. din 1912, la 6 luni temniță ordinară. E de notat că dela săvârșirea furtului și până la aducerea sentinței fu reținut în arest preventiv. În urma recursului apărătorului său, „Ioniță” fu pus în libertate, condiționată.

„Ioniță” nu mai așteptă să fie chemat să-și înceapă osânda, ci o tulă în America, de unde, apoi, se stabilă în București. Aci „Ioniță” își ajunse apogeul „carierii” lui „distinse” prin șterpelirea și falsificarea documentelor dela „Centrul studentesc”.

Aceasta este pe scurt biografia refugiatului Ion Indrieșiu, care prin mișelia lui neîntrecută a știut să stoarcă chiar compătimirea respectivului domn procuror și a altor persoane marcante din București.

Indienii la mănăstire. Din „La Depeche de Toulouse”. Un soldat din trupele engleze a povestit unui ziarist francez următorul episod de toată nostimada:

Scena s'a petrecut într'o mănăstire din apropierea frontului belgian: o parte din această mănăstire fusese transformată în ambulanță de prima linie.

Pe la revărsatul zorilor sosi acolo un grup de indieni ușor răniți, cari imediat ce fură pusași, dădură care încotro să se culce.

Or, la aceeași oră, călugării se duseră la biserică, la liturghia de dimineață. Plecând, ei lăsară deschise ușile celulelor lor.

Indienii dădură peste aceste celule și, fără să stea mult la gând, intrară în ele și se culcară în paturile mai mult sau mai puțin confortabile ale călugărilor.

După terminarea slujbei religioase, călugării se reîntoarseră la celulele lor.

La rândul lor călugării, cari habar n'aveau despre sosirea răniților indieni, se speriaseră și mai rău și o luară la sănătoasa, strigând cât îi ținea gura:

— Diavolii!... Diavolii!...

Un sfert de oră mai târziu — termină soldatul englez — se putea vedea câte o „stafie” veghiând la căpătâiul fiecărui „diavol”.

**DENTRU „CARTEA DE
LAUR ROMÂNEASCĂ”**

nu uitați să trimiteți redacției „Românului” orice act, dovadă de vitejie

::: :: săvârșită de eroii noștri. ::: :::

Bibliografie.

Au apărut următoarele publicații nouă:

Angela Selăglan, Dr. Vasile Bologa, Dr. Emil Precup: „Carte de cete română” pentru clasele I—II ale școlilor civile de fete, gimnazii, ș. a. (premiată de Academia Română). A apărut la Tipografia poporului în Sibiu de unde se poate comanda, precum și dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. Costă 3 cor., plus porto postal.

Dr. Vasile Bologa, directorul școlii civile de fete a Asociațiunii: „Noțiuni de poetică și literatură română”, manual pentru clasa a IV-a dela școlile de fete etc. A apărut la Librăria Arhidiecezană din Sibiu, de unde se poate comanda cu prețul de 2.50 cor., plus porto postal.

A. Banciu: Dr. Alexandru Bogdan (pagini comemorative; reproducere din anuarul LI al liceului românesc din Brașov). Broșura a apărut în tipografia A. Mureșianu: Branice et Comp. din Brașov (str. Prundului 15) și costă 1 cor. Venitul curat este destinat pentru „Casa de lectură Dr. Alexandru Bogdan”.

A. Cotruș: „Sărbătoarea Morții”, un volum de poezii inspirate de războiu. Se poate comanda la librăria Concordia și Librăria Diecezană în Arad, la librăria Minerva Lugoj, la Librăria Arhidiecezană din Blaj și la librăriile Ciurcu și Chiroiu din Brașov. Prețul 1.50 cor., plus porto postal 10 fileri.

Rectificare*).

Primiți următoarea rectificare din partea societății comerciale pe acții „Severineana”, în Caransebeș:

Onoratei redacțiuni a ziarului „Românul”

Arad.

În nrul 197 al ziarului ce redactați, între știrile zilei ați publicat un extras al unui apel, lansat din partea unor acționari ai institutului nostru, prin care societatea noastră comercială „Severineana” se prezintă în fața publicului românesc într-un mod cu totul nefavorabil, afirmându-se, că această societate s'ar afla între împrejurări cu totul dezolate. Acest atac îndreptat contra institutului nostru ca un institut, care menajează foarte multe interese românești, este cu totul lipsit de orice bază reală, despre ceea ce Vă puteți convinge din observările foarte obiective, ce se fac din partea organului diecezei noastre „Foaia Diecezană”, pe care ne luăm libertatea a-l alătura. Din reflexiile, ce se fac din partea „Foi Diecezane” față de comunicatul apărut în foaia Dvoastră se vede în mod foarte precis și lămurit, că institutul nostru nu numai că nu se află între niște stări cu totul dezolate, ci din contră acest institut este unul din foarte puținele instituite de natura sa, despre care se poate afirma, că se află într-o stare peste măsură de înfloritoare. Direcțiunea actuală, care este încredințată cu conducerea institutului „Severineana”, în mod conștient își dă toate silințele, pentru că această societate încetinu să progreseze, efectuând în mod norocos astfel de afaceri, cari aduc câștiguri reale institutului, prin ceea ce se asigură existența a unui număr destul de însemnat de persoane și familii românești.

În comunicatul Dvoastră se intenționează a bagateliza activitatea prezidentului Dr. Nicolae Ionescu, afirmându-se, că dânsul pentru subscrierea a 2—3 epistole beneficiază de salariul de 3600 coroane. Față de acest atac neîndreptat față de prezidentul nostru, spre orientarea Dvoastră Vă comunicăm, că d. Dr. Nicolae Ionescu, președintele nostru desvoltă o activitate cu mult mai largă pentru societatea noastră în privința tuturor ramurilor sale de operațiuni să-și aibă mersul său regulat. Dsa se interesează de aflarea legăturilor favorabile pentru afacerile noastre comerciale, supraveghează comanda marfurilor necesare, se îngrijește de toate necesitățile zilnice, supraveghează activitatea conducătorului și a întreg personalului, se îngrijește, ca marfa atât în privința cantității, cât și a calității să fie în corcondanță cu diferitele facturi, ce le primim dela fabrici și alte firme, dânsul conduce jurnalul de zi al cassei, se îngrijește de toate plățile ce are să le facă

* Redacția nu ia răspunderea pentru cele publicate în această rubrică.

institutul, ba chiar ce e mai mult, în diferite rânduri chiar dânsul călătorește, pentru ca în persoană să facă comanda marfei, supraveghează și îngrijindu-se ca institutul nostru să nu fie cumva scurtat. Observăm, că Dsa are în cea mai mare parte merite și Dsale are institutul a-i mulțumi, că prin aflarea conjuncturilor comerciale favorabile, a putut institutul nostru să efectueze astfel de afaceri, cari au fost împreunate cu câștiguri peste așteptare de mari. Activitatea aceasta a voit s'o onoreze adunarea generală, când cu votul unanim i-a votat suma amintită mai sus. Observăm că la adunare au fost de față și subscriitorii apelului și și cu votul dânsilor s'a votat honorarul prezidentului.

Nu tragem la îndoială, că Dvoastră ați fost de bună credință, când ați publicat extrasul apelului amintit mai sus, dar după cum Vă puteți convinge din cele mai sus expuse, precum și din comunicatul „Foi Diecezane”, s'a abuzat foarte mult de bunăcredința Dvoastră. Din cauza aceasta ne luăm libertatea a Vă ruga, să binevoiți ca în nrul proximal al organului Dvoastră, să faceți rectificarea necesară pentru restabilirea nimbului și a bunului nume al societății noastre, care pe nedreptul a fost atacată.

Spre scopul acesta Vă rugăm, a publica în întregime comunicatul alăturat al „Foi Diecezane”, precum și cele mai sus expuse cu privire la honorarul și activitatea ce o desvoltă prezidentul nostru Dr. Nicolae Ionescu.

Nu tragem la îndoială, că Dvoastră veți satisface îndreptății noastre rugări, cu atât mai vârtos, pentru că ca organ de publicitate aveți datorința a lua în apărare o instituție românească față de niște atacuri, cari pe de-o parte sunt cu totul neîndreptățiți, iar pe de altă parte nu purced din vre-un interes obștesc, ci cari, mai ales în cazul prezent, își au motivul în niște tendințe de caracter cu totul personal.

Confidențial și spre deplina Dvoastră orientare Vă comunicăm, că unli dintre amintii domni: Antonie Sequens, Dr. George Lăbontiu, Dr. Dimitrie Cioloca, de ani de zile lucră și atacă atât institutul nostru, cât și institutul „Sebeșana”, ambele instituite românești, și în privința aceasta s'au aliat chiar și cu elemente cu totul străine de interesele românești, angajând în interesul luptei lor și foi străine din loc și din alte părți. Din acestea Vă puteți convinge deci, că respectivii domni, sunt conduși mai mult de interese individuale, decât de interese generale.

Mulțumindu-Vă înainte pentru bunăvoință, suntem Caransebeș, din sedința direcțiunii în data 26 Septembrie 1915.

Cu deosebită stimă

„Severineana” soc. com. pe acții Caransebeș.
(Două iscălituri indescifrabile).

POȘTA REDACȚIEI.

Isaila Marele, *Urvișul de Beius*. — Poezia va fi publicată în calendarul partidului.

Bubi. — Pentru ce ești atât de fără răbdare pentru lucrarea dtale „Vin mamălgării”? Am spus-o și ți-o mai spunem acum pentru cea din urmă oară: Se va publica, dar numai când îi va veni rândul. N'avem ce face dacă nu se poate mai curând, după cum ai dori dtă.

POȘTA ADMINISTRATIEI.

Am primit abonamentul dela următorii: D. Teodor Mercea, Comlăuș 2 cor. până la 31 Decembrie 1915; d. Valeriu Lazar, Cacova 2 cor. până la capătul anului 1915; dnii Mihai Lara și Ștefan Anta, Șiria 2—2 cor. până la 31 Dec. 1915; d. Toader Gilea, Măgulicea 3 cor. până la capătul anului 1915; d. Dimitrie Ivan, Cavna 4 cor. pe anul 1915.

Ioachim Tuștean, Totovac. Ziarul Vi se expediază regulat.

Dr. V. Lohan, Seghedin Ziarul Vi se expediază la Seghedin.

PENTRU „ALBUMUL DECO- RAȚILOR ROMÂNI”

nu uitați să trimiteți redacției „Românului” grabnic fotografiile vitejilor noștri și informațiunile necesare (locul nașterii, regimentul, vârsta și faptele răsplătite cu medalia respectivă).

Ultima oră.

SCRISOAREA DLOR T. IONESCU SI N. FILIPESCU CĂTRE M. S. REGELE PFERDINAND.

București. — Dnii Nicu Filipescu și Tache Ionescu au trimis M. S. regelui Ferdinand o scrisoare cu caracter politic în legătură cu evenimentele externe.

INTREVEDERE INTRE DNII I. BRĂTIANU ȘI MINISTRUL SĂRB MARINCOVICI.

București. — Alaltăieri după amiază d. prim-minstru I. Brătianu, a avut o întrevedere cu d. Marinovici, ministrul Serbiei.

ȘTERGEREA CENZUREI IN RUSIA.

Stockholm. — Se anunță din Petrograd: Guvernul a hotărât ștergerea cenzurei preventive.

SERBIA CONCENTREAZĂ MARI TRUPE LA FRONTIERA BULGARIEI.

Sofia. — Comandamentul armatei bulgare a stabilit, că Serbia a concentrat mari forte între cari și artilerie numeroasă începând dela Zari-brod până la Dunăre. Comandamentul bulgar a luat contra-măsurile necesare.

MINISTRII IMPĂTRITEI INTELEGERI LA SOFIA GATA DE PLECARE.

Sofia. — D. Sawinsky, ministrul rus de aci a dat o serată în cinstea ministrilor împătritei înțelegeri. Familiile ministrilor și-au luat adio la această serată. Ele au și părăsit deja Sofia.

Redactor responsabil: Constantin Savu.

ARÂNDĂ

O proprietate de 240 jugăre și alta de 120 jugăre cad. arător și pășunat, se dă în arândă cu preț foarte ieftin. Amănunte se pot cere dela banca subscrisă, în ținutul căreia se află și proprietățile.

„Câmpiana” Inst. de cred. și ec.
Ca 2017—3 Mociu (Mócs).

Publicațiune:

Se vând în licitație publică, ce se va ținea la 3 Octomvrie a. c. la 11 ore a. m. în cancelaria com. Kisapold

2 tauri pinzgau

grași de circa 700—800 kilograme unul.
Pi 2522—1 >Primăria com., Kisapold.

VINURI

vechi și noul de vândut.

Adresațiivă cu toată încrederea la proprietarul de vii din Șiria (Világos) Petru Benea, căci Vă trimite numai vinuri bune, curate și pe lângă prețurile cele mai moderate.

Vinuri vechi din anul 1911 — 1912

Vin alb — — — 1'10 1'00

Rizling — — — 1'15 1'10

Roșu de Minș — 1'60 1'20

Carbenet — — — 1'40 —

Vinuri vechi și noul din anul 1914.

Vin alb — — — —90 —80

Rizling — — — —92 —82

Șiller — — — —96 —86

Vinul se expdiează cu rambursă dela 50 litri în sus sub îngrijirea mea proprie.

Vase dau împrumut pe timp de două luni. Pentru Calitatea vinului garantez.

No 2512

Petru Benea
 propr. și neg. de vinuri
 Világos (Arad m).

LA „LIBRĂRIA CONCORDIA”

ARAD, STRADA DEĂK FERENC NUMĂRUL 20

SE AFLĂ DE VÂNZARE CĂRȚI DE RUGĂCIUNI, BISERICESTI, LITERARE, POPULARE ETC.

Dor și jele, Căntece din războiu (1914—1915). Cu o prefață de Dr. I. Urban Iarnik 1.—
Căntece din războiu, I Vitejești. Adunate de Dr. D. Cioloca . . . . . —40
A. Vlahuță, »Dreptate«. Nuvele . . . . . 2.—
Munții noștri, »Țara țopilor«. Despre trecutul munților apuseni ai Transilvaniei. Date adunate din autori, manuscrise și tradiții de Rubin Patiția sen. 1:60
Augusta Rubenescu, »Pentru copii cei buni«. Povești. Legată frumos . . . . . 1.—
C. Colodi, »Pășăniile lui Tândărică« (Poveștea unei păpușe de lemn) cu 56 ilustrațiuni 1:50
Al. Ciura, »In războiu« . . . . . 1.—
Henrik Sienkiewicz, »Prinsoarea«. (Judecata lui Jupiter) . . . . . —20
Ioan Agârbiceanu, »Arhangheli«. Roman din viața românilor ardeleni . . . . . 3.—
Ioan Agârbiceanu, »Schite și povestiri« . . . . . 2.—
Ion Dragoslav, »Volintirii« 1:80
Delavrancea, »Viforul«. Dramă în 4 acte 2:50
D. D. Pătrășcanu, »Timotheiu Mucenicul« . . . . . 2.—
I. Irimescu — Căndești, »Pe drumurile cadrilaterului«. Impresii și note 1:50
Haralamb G. Lecca, »Dincolo«. Din Dunăre 'n Balcani . . . . . 1.—
Goethe, »Faust«. Tragedie. Traducere în versuri de Ion Gorun . . . . . 1.—
Björnsterne Björnson, »Mary«. Roman tradus de Horea Petra Petrescu . . . . . 1.—
G. Rotică, »Poezii« . . . . . 2.—
Ioan Adam, »Pe lângă vatră«. Pilde și glume țărănești 1:50
V. Alexandri, »Poezii populare ale românilor« 1:50
Ion Bârseanu, »Dor pustiu« 1:50
Guy de Maupassant, »Povestiri alese«. Trad. de M. Sadoveanu . . . . . 2.—
Ion Ciocârlan, »Traiul nostru« 1:50
S. Mehedinți, »Către noua generație« 1:50
M. Sadoveanu, »Floare ofilită«. Roman . . . . . 2.—
 »Povestiri de seară« . . . . . 2.—
C. Sandu-Aldea, »Ape mari« . . . . . 2.—
Vasilie Pop, »Iubirea e biruitoare« . . . . . 2.—
I. Slavici, »Mara« Roman . . . . . 2.—
Alexandru T. Stamatiad, »Din trâmbițe de aur«. Poeme . . . . . 2.—
N. N. Beldiceanu, »Chilia dragostii« 1:50
Ioan Adam, »Vorbe de clacă« 1:25
Cum să trăim? »Sfaturi medicale« de Doctorul F. Grünfeld . . . . . —50
M. Maeterlinck, »Ciclul morții« Trad. de A. T. Stamatiad 1:25
N. Iorga, »Oameni cari au fost«. Amintiri și comemorări . . . . . 3.—
N. Bălcescu, »Istoria românilor sub Mihai-Vodă Viteazul« . . . . . 2.—
I. A. Basarabescu, »Vulturii«. Schițe și nuvele 1:50
N. Iorga, »Istoria armatei românești Vol I.« *Ludovic Dauș*, »Străbunii« Roman 2:50
Ioan Ciocârlan, »Inimă de Mamă«. Schițe și nuvele . . . . . 2.—
Björnsterne Björnson, »Synnöve Solbakken«. Trad. de N. Ciotori 1:50
D. N. Ciotori, »Calea Robilor« Povești 1:50
Octav Minar, »Eminescu în fața justiției« . . . . . 1.—
Natalia Negru, »Mărturisiri«. Nuvele . . . . . 2.—
 »Fabiola sau biserica din catacombe« 2:50
Constantin I. A. Nottara, »De dincolo de moarte« . . . . . 3.—
R. Rosetti, »Păcatele Sulgerului« . . . . . 2.—
Th. D. Speranția, »Alte anecdote populare« . . . . . 2.—
M. Lungianu, »Zile senine«. Icoane dela țară 1:50
O. Goga, »Din umbra zidurilor«. Poezii . . . . . 2.—
Nicolae Filimon, »Ciocoi vechi și noi, sau ce naște din piscă șoareci mânăncă« 1:50
I. L. Caragiale, »Teatru«. Opere complete . . . . . 2.—

I. L. Caragiale, »Momente, schițe, amintiri«. Opere complete . . . . . 2.—
Ioan Adam, »Năzuinți« 1:50
N. Petra-Petrescu, »Ilie Marin«. Istoria noastră pentru tinerime 1:50
Păscălie sau carte de zodii, așezată pe 7 planete. Ediția a patra corectată și învâțată cu privire la mai multe cerințe. Legată, cu peste 360 pagini . . . . . 2.—
A. de Herz, »Bunicul«. Comedie în 3 acte 2.—
Em. Gârleanu, »Cea d'ntâi durere«. Nuvele și schițe. Ediția a II-a întregită 1:80
Delavrancea, »Lucașăru«. Dramă în 5 acte 2:50
Delavrancea, »Liniște. Trubadurul. Stăpâna odată« 2:50
Delavrancea, »Irinel«. Comedie în 3 acte 2:50
P. Locusteanu, »Suntem nebuni«. Schițe umoristice 1:50
Victor Eftimiu, »Achim«. Tragi-comedie în 3 acte 1:25
Ioan Al. de Lemenyi, »Poezii« 1:50
Dr. Ioan Lupaș, »Viața unei mame credincioase« . . . . . —30
Dr. Ioan Lupaș, »Spice din istoria noastră bisericească« . . . . . —30
Zotti Hodos, »Masa ieftină«. Gătirea mâncărilor de dulce și de post. Rețete de bucate simple și bune 1:20
St. O. Iosif, »Poezii« 2:50
Conan Doyle, »Duett«. Roman. Tradus de V. Onișor 1:60
Pompiliu Eliade, »Cu privire la Maurice Maeterlinck« . . . . . 1.—
L. Rebreanu, »Frământări« 1:50
Dr. Valeriu Seni, »Critica unei lecții«. Indrumări practice . . . . . —60
Anecdote populare, de Fabiu Sanjoanu . . . . . —32
Robinson Crusoe, sau aventurile minunate ale unui naufragiat eu 6 chipuri . . . . . —70
Țiganiada sau Alexandria figănească . . . . . —80
Alexandria. Viața, faptele și întâmplările lui Alexandru-cel-Mare Macedonean . . . . . —60
Din publicațiunile soc. »STEAUA« à 20 fil. nrul. Nrul.
 2 *P. Dulfu*, »Foloasele învățaturii«. . . . .
 4 *Ioan Hașeganu*, »Grădina de legume«. . . . .
 5 *Dr. I. Felix*, »Medicul poporului«. . . . .
 19 *George Coșbuc*, »Superstițiunile păgubitoare ale poporului nostru«. . . . .
 20 *Viața și faptele lui Antim Ivireanul*, metropolitul Ungrovlahiei. . . . .
 22 *Em. Gârleanu*, »Amintiri și schițe«. . . . .
 24 *Din legendele neamului Hohenzollern*, prelucrare de St. O. Iosif. . . . .
 25 *Flori și povești* de Ioan Dragoslav. . . . .
 26 *Din Bucovina de altă dată*, de Ioan Grămadă. . . . .
 27 *Români de peste Carpați* de I. Slavici . . . . .
 29 *Poveștea cerului* de Victor Anestin . . . . .
 30 *Povestiri* de I. Agârbiceanu . . . . .
 32 *Ostașii noștri*. . . . .
 34 *Istoria literaturii române moderne* de prof. Dr. N. I. Apostolescu . . . . .
 35 *Boalele ochilor și îngrijirea lor* de prof. Dr. G. Stănculeanu. . . . .
 30 *Snoave* de P. Gârboviceanu și G. I. Chelaru. . . . .
 37 *Viața și faptele lui Andrei Șaguna* de Dr. I. Lupaș. . . . .
Povești ardelenesti. Culese din gura poporului de Ioan Pop Reteganul 5 vol. 2:50
Povești populare din Bănat. Culese din gura poporului de G. Cătană Partea I. și II. 1:10
Calea pocăinței . . . . . —40
Traista cu povești istorice . . . . . —50
Balade populare. Culese din gura poporului bănățean . . . . . —60
Inimioara, adică floarea poeziei naționale din cei mai buni sciitori români . . . . . —60

Căntece religioase, populare și un bun sfat —50
Mintea și norocul, precum și alte 12 povești populare . . . . . —40
Floarea Codreanului, Poveste precum și anecdote, poezii populare și povești . . . . . —24
Poezii și căntece populare, din Bănat . . . . . —50
164 strigături și uituri, culese din ținutul Zarandului . . . . . —24
Cea mai nouă carte de visuri . . . . . —40
Istoria lui Arghir și Elena . . . . . —30
Dr. I. Iarnik Urban și A. Bârseanu. Doine și strigături din Ardeal. Cu peste 400 pagini 1:30
Păscălie populară . . . . . —12
Culegere din cele mai frumoase povești de Ioan Bota . . . . . —60
Coriolan Brediceanu, »Peatra credinței«. Istoria din viața poporului . . . . . —50
Coriolan Brediceanu, »Fira«. Nuvelă din popor . . . . . —24
Roata norocului, sau aflarea dorinței noastre . . . . . —80
Insula morților . . . . . —50
Andrei cel răsfățat . . . . . —30
Făt frumos din lacrimă. Poveste de Eminescu . . . . . —20
Năzdraveniile lui Toporăște . . . . . —30
Popa care știe carte și Ion Istețul. Povești populare . . . . . —24
Culegere de diferite căntece . . . . . —70
Biblia cea Mare. Sfânta scriptură a vechiului și noului testament. Legată. Cu peste 1000 pagini . . . . . 2.—
 Tot acesta format mare, cu litere mari, legată . . . . . 6.—
Simbolul credinței, din cuvintele și înțelesul Sfintei Scripturi de Gh. Joandrea (Aprob. de Ven. Cons. Diecezan) 2:50
Noul așezământ, (noul testament) Legată 1:20
Noul așezământ și psalmii. Legată 1:40
Apa tineretelor și alte povești populare . . . . . —40
Cele 4 Evanghelii Legată . . . . . —70
Mântuirea sufletului. Carte de rugăciuni. Legată . . . . . —80
Cartea psalmilor tradusă după textul original . . . . . —10
Sfânta Evanghelie a Dui și Mântuitorul nostru Isus Christos scrisă de Sfântul Ioan . . . . . —10
Sfânta Evanghelie a Dui în Mântuitorul nostru Isus Christos scrisă de Sfântul Mateiu . . . . . —10
Sfânta Evanghelle a Dui în Mântuitorul nostru Isus Christos scrisă de Sfântul Luca . . . . . —10
Carte de rugăciuni pentru folosul și mângăerea fiecărui creștin întocmită de Ierodichonul Dainaschin din Sfânta Mănăstire Sinaia. Legată Cor. 2:50 în piele 5.—
Carte de rugăciuni pentru tinerimea evlavioasă de un prieten al copiilor. Cu mai multe icoane. Legată . . . . . —44
Cuvinte folositoare și de suflet mântuitoare. Culese din santele scripturi de Sm. Monahul Isaia. Legată . . . . . —60
Rugăciuni pentru soldați. Legată . . . . . —24
Culegere de cântări bisericești. Legată . . . . . —30
Viața prea cuvioasei maicei noastre Mariei Egiptence. Legată . . . . . —32
Cele cinsprezece suferințe ascunse ale lui Isus Christos . . . . . —30
Din minunile Maicei Domnului. Legată . . . . . —40
Mântuirea sufletului de vămile văzduhului. Rugăciuni . . . . . —16
Zidirea lumii. Cele 12 Vineri . . . . . —16
Taina celor 12 Vineri mari și rugăciune pentru vremuri grele. Legată . . . . . —20
Povățuitor la împărăția cerurilor . . . . . —60
 Pentru porto să se adauge de fiecare carte

Pentru porto să se adauge de fiecare carte 10—20—30 fil. (până la 1 kg., sub bandă) însă pentru primirea cărților trimise sub bandă librăria nu ia asupra sa răspunderea, numai dacă se adauge încă 25 fil. pentru recomandare.

TELEFON
NRUL. 750.

CEL MAI MODERN INSTITUT
TIPOGRAFIC ROMÂNESC DIN
UNGARIA ȘI TRANSILVANIA

TELEFON
NRUL. 750.

„CONCORDIA”

SOCIETATE PE ACȚIUNI.

ARAD

STRADA ZRINYI. NRUL. 1/a.

Fiind aprovizionat cu cele mai moderne mașini din străinătate și patrie ca: mașini de cules, mașini de tipar, mașini de tăiat și mașini de vărsat clișeie, precum și cu cele mai moderne litere primește spre executare tot felul de opuri, reviste, foi, placate, registre tipărituri pentru bănci și societăți, precum și tipărituri advocaționale, invitații de logodnă, cununie și pentru petreceri. Anunțuri funebre se execută cu cea mai mare urgență. Se execută tot felul de lucrări de aceasta branșă dela cele mai simple până la cele mai fine.

**Executare
promptă. :**

**Prețuri :
moderate :**